

ФІНАНСУВАННЯ ДОПОМОГИ СІМ'ЯМ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Сидорчук А. А., викладач

Тернопільський національний економічний університет

Допомога сім'ям з дітьми (запроваджена 1992 року), малозабезпеченим сім'ям (запроваджена з 2003 року), інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам (запроваджена з 2000 року) (далі – допомоги сім'ям) надаються без урахування сукупного доходу сім'ї особам, які не є застрахованими в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Абсолютний розмір зазначених видів допомоги протягом 2002 – 2006 років зріс із 1,1 млрд грн у 2002 році до майже 3,9 млрд грн у 2006 році [1 – 5]. Протягом аналізованого періоду найшвидшими темпами дані доходи зросли в 2005 році. Порівняно із 2004 роком в 2006 році допомоги сім'ям зросли майже у двічі (на 88,13%) із 1,8 млрд грн до 3,4 млрд грн. Суттєве зростання допомоги за 2005 рік зумовлене, в першу чергу, внесеними змінами у чинне законодавство, що передбачає збільшення виплат при народженні дитини – 22,6 розміру прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років. У 2006 році зростання таких доходів склало лише 16% від показника 2005 року.

Побудуємо ланцюгові індекси приросту показників прожиткового мінімуму, ВВП на душу населення та допомоги сім'ям, що дасть змогу дослідити співмірність зростання визначених нами показників (рис. 1).

На основі даних рис.1 бачимо, що робити висновок про співмірність зміни досліджуваних показників не можемо. Всі вони характеризуються одновекторною ознакою – зростанням, проте його масштаби різні. Так, протягом 2003 – 2006 рр. виплата грошової допомоги за рахунок бюджетних коштів здійснювалась темпами найшвидшими з поміж інших показників (зростання в середньому на 41,4% щорічно); зміна показника ВВП на душу населення становило 21%, а прожиткового мінімуму лише 8% на рік.

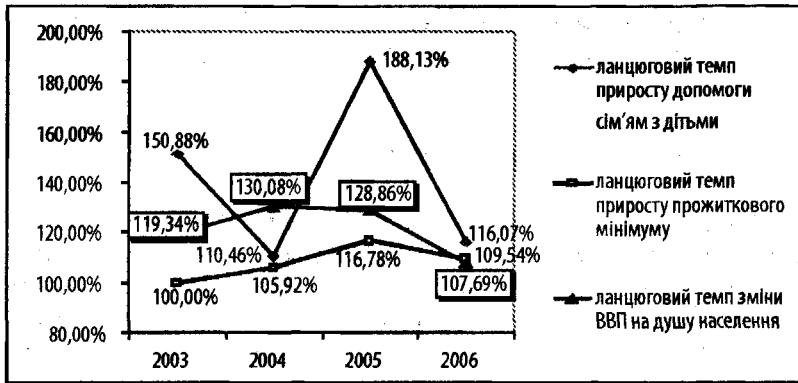

Рис. 1. Динаміка ланцюгових темпів приросту допомоги сім'ям з дітьми, прожиткового мінімуму та показника ВВП на душу населення протягом 2003 – 2006 рр. [побудовано автором на основі робіт 1 – 7]

Тобто немає підстав вважати, що при визначенні суми виплат, яка може бути профінансована малозабезпеченим сім'ям чи сім'ям з дітьми з Державного бюджету України або визначенні її розмірів конкретним отримувачам, враховується макроекономічна ситуація в країні. З одного боку, це однозначно повинно було збільшити доходи населення, а з іншого – стати однією із можливих причин інфляції попиту в країні.

Дані рис. 2 дозволяють нам зробити висновок, що витрати на виплату допомоги сім'ям з дітьми порівняно із рівнем 2002 року зросли у три з половиною рази. Протягом 2003 – 2004 рр. темпи фінансування допомоги були майже аналогічні до темпів зміни показника ВВП на душу населення і починаючи із 2005 року почали його перевищувати. Ніяким чином зростання допомоги не співвідносилось зі зміною прожиткового мінімуму, який у 2006 році перевищив рівень 2002 року лише на третину.

Тобто тренд ВВП на душу населення в більшій мірі, ніж тренд прожиткового мінімуму, відображає зміну доходів сімей з дітьми, малозабезпечених сімей та сімей з дітьми-інвалідами.

Секція 1. Проблеми формування стратегії соціально-економічного розвитку України ...

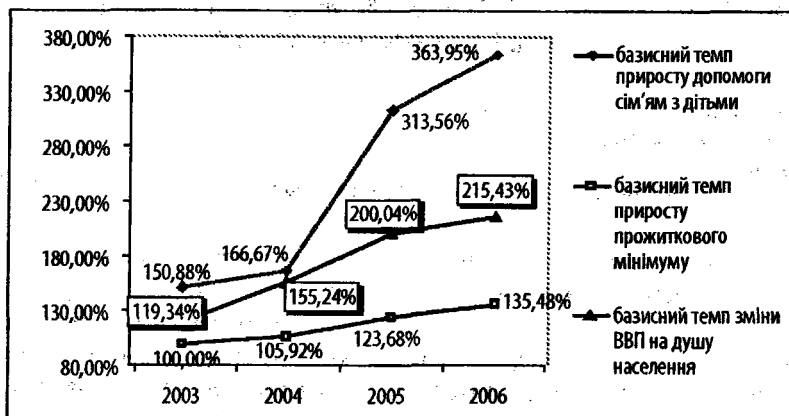

Рис. 2. Динаміка зміни базисних темпів зростання до рівня 2002 року допомоги сім'ям з дітьми, прожиткового мінімуму та ВВП на душу населення протягом 2003 – 2006 рр. [побудовано автором на основі робіт 1 – 7]

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про Державний бюджет України на 2002 рік» від 20.12.2001 р. № 2905-III // Відомості Верховної Ради України.– 2002.– № 12-13.
2. Закон України «Про Державний бюджет України на 2003 рік» від 26.12.2002 р. № 380-IV // Відомості Верховної Ради України.– 2003.– № 10-11.
3. Закон України «Про Державний бюджет України на 2004 рік» від 27.11.2003 р. №1344-IV // Відомості Верховної Ради України.– 2004.– № 17-18.
4. Закон України «Про Державний бюджет України на 2005 рік» від 23.12.2004 р. № 2285-IV // Відомості Верховної Ради України.– 2005.– № 7-8.
5. Закон України «Про Державний бюджет України на 2006 рік» від 20.12.2005 р. № 3235-IV // Відомості Верховної Ради України.– 2006.– № 9; № 10-11.
6. www.minfin.gov.ua
7. www.ukrstat.gov.ua